

I. Pokladní plnění státního rozpočtu

1. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

1.1. Záměry schváleného rozpočtu na rok 2011

Státní rozpočet České republiky na rok 2011 byl schválen Poslaneckou sněmovnou zákonem č. 433 ze dne 15. prosince 2010 a stanovil příjmy ve výši 1 044,0 mld. Kč a výdaje ve výši 1 179,0 mld. Kč. Rozpočtovaný schodek v objemu 135,0 mld. Kč měl být podle tohoto zákona vypořádán státními dluhopisy do výše 131,6 mld. Kč, přijatými dlouhodobými úvěry do výše 5,5 mld. Kč a změnou stavů na účtech státních finančních aktiv, a to zvýšením o 2,1 mld. Kč.

V březnu byl schválen zákon č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon o státním rozpočtu ČR na rok 2011. Byl tak zapracován dopad zákona č. 402/2010 Sb.¹, který zpřísňuje podmínky podpory využívání obnovitelných zdrojů energie. Tato novela souvztažně navýšila rozpočet příjmů i výdajů o 11,7 mld. Kč, tj. bez vlivu na schodek (došlo k navýšení schváleného rozpočtu DPH o 1,0 mld. Kč, odvodu z elektřiny ze slunečního záření o 4,2 mld. Kč, darovací daně o 4,8 mld. Kč, odvodu za odnětí půdy ze zemědělského půdního fondu o 1,7 mld. Kč a neinvestičních transferů podnikatelským subjektům o 11,7 mld. Kč). **Po této úpravě jsou tak celkové příjmy státního rozpočtu stanoveny částkou 1 055,7 mld. Kč, celkové výdaje částkou 1 190,7 mld. Kč a schodek zůstal nezměněn ve výši 135,0 mld. Kč.**

V porovnání se skutečností roku 2010 počítá schválený rozpočet na rok 2011 s růstem celkových příjmů o 55,3 mld. Kč, tj. o 5,5 %, celkové výdaje by měly vzrůst o 33,9 mld. Kč, tj. o 2,9 %, a schodek by tak měl být nižší o 21,4 mld. Kč.

Z růstu celkových příjmů o 55,3 mld. Kč připadá na příjmy z daní a poplatků růst o 35,1 mld. Kč, tj. o 6,9 %, když největší nárůst proti skutečnosti 2010 představují předpokládaná inkasa daní z příjmů fyzických osob (o 14,0 mld. Kč, tj. o 16,0 %), spotřebních daní včetně energetických daní (o 9,9 mld. Kč, tj. o 7,6 %), a DPH (o 7,3 mld. Kč, tj. o 3,9 %). Rozpočet příjmů z pojistného na sociální zabezpečení je proti skutečnosti

¹ Zákon č. 402/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

2010 vyšší o 17,5 mld. Kč, tj. o 4,9 %. Rozpočet počítá se zachováním sazeb jednotlivých složek pojistného jako v roce 2010. Rozpočet nedaňových a ostatních příjmů by měl být vyšší o 2,7 mld. Kč, tj. o 2,0 %. Transfery přijaté od EU a převody z Národního fondu měly podle schváleného rozpočtu dosáhnout 117,1 mld. Kč (rozpočet 2010 činil 95,1 mld. Kč a skutečnost dosáhla 96,7 mld. Kč).

Tabulka č. 1: Schválený rozpočet 2011 a jeho tendence k rozpočtu a skutečnosti 2010 (v mld. Kč)

	2010		2011	Rozdíl	Rozdíl	Index v %	Index v %
	Rozpočet schválený	Skutečnost	Rozpočet schválený *)	SR 2011- SR 2010	SR 2011 Skut.2010	SR 2011/ SR 2010	SR 2011/ Skut.2010
Celkové příjmy	1 022,22	1 000,38	1 055,70	33,48	55,32	103,3	105,5
<i>Daňové příjmy (bez poj. na SZ)</i>	<i>534,74</i>	<i>508,02</i>	<i>543,16</i>	<i>8,43</i>	<i>35,14</i>	<i>101,6</i>	<i>106,9</i>
DPH	188,60	187,82	195,10	6,50	7,28	103,4	103,9
Spotřební daně (vč. energetických daní)	141,10	130,86	140,80	-0,30	9,94	99,8	107,6
DPPO	100,30	86,30	84,00	-16,30	-2,30	83,7	97,3
DPFO	88,30	87,49	101,50	13,20	14,01	114,9	116,0
Ostatní daňové příjmy	16,44	15,55	21,76	5,33	6,21	132,4	140,0
<i>Pojistné na SZ</i>	<i>367,13</i>	<i>355,84</i>	<i>373,29</i>	<i>6,16</i>	<i>17,45</i>	<i>101,7</i>	<i>104,9</i>
<i>Nedaňové a ost. příjmy</i>	<i>120,35</i>	<i>136,52</i>	<i>139,25</i>	<i>18,89</i>	<i>2,73</i>	<i>115,7</i>	<i>102,0</i>
Celkové výdaje	1 184,92	1 156,79	1 190,70	5,78	33,91	100,5	102,9
<i>Běžné výdaje</i>	<i>1 069,47</i>	<i>1 026,57</i>	<i>1 086,20</i>	<i>16,72</i>	<i>59,63</i>	<i>101,6</i>	<i>105,8</i>
Sociální dávky	433,84	430,91	446,47	12,63	15,56	102,9	103,6
<i>Kapitálové výdaje</i>	<i>115,45</i>	<i>130,22</i>	<i>104,50</i>	<i>-10,94</i>	<i>-25,72</i>	<i>90,5</i>	<i>80,2</i>
Saldo SR	-162,70	-156,42	-135,00	27,70	21,42	83,0	86,3

*) vč. zákona č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011

Výdajová strana státního rozpočtu počítá s vyšším čerpáním prostředků proti skutečnosti 2010 o **33,9 mld. Kč**, z toho růst o 59,6 mld. Kč (tj. o 5,8 %) připadá na běžné výdaje a pokles o 25,7 mld. Kč (tj. o 19,8 %) na výdaje kapitálové.

Na růstu rozpočtovaných běžných výdajů proti skutečnosti 2010 se podílejí především úroky a ostatní finanční výdaje (růst o 24,2 mld. Kč, tj. o 49,6 %). Sociální dávky počítají v rozpočtu na rok 2011 s růstem proti skutečnosti 2010 o 15,6 mld. Kč (tj. o 3,6 %). Z toho výdaje na důchody by měly růst o 17,8 mld. Kč, tj. o 5,1 %. **Mandatorní výdaje** by měly dosáhnout 679,6 mld. Kč a převýšit tak skutečnost 2010 o 51,5 mld. Kč, tj. o 8,2 %. Jejich podíl na celkových výdajích se má zvýšit na 57,1 % (rozpočet 2010 předpokládal podíl ve výši 55,1 %, skutečnost 2010 dosáhla 54,3 %).

Na poklesu rozpočtu kapitálových výdajů se podílejí především investiční transfery státním fondům, které proti skutečnosti 2010 klesly o 19,9 mld. Kč, tj. o 41,5 %.

1.2. Rozpočet po změnách

V následujících analýzách hospodaření státního rozpočtu za 1.-3. čtvrtletí 2011 se pracuje s rozpočtem po pololetních změnách, neboť rozpočet po změnách (v položkové struktuře) za tři čtvrtletí bude znám až z finančních výkazů cca 1 měsíc po skončení čtvrtletí.

V průběhu 1. pololetí roku 2011 došlo ke změnám, které měly vliv na výši celkových příjmů a výdajů, avšak bez vlivu na schodek schválený rozpočtem. Rozpočet celkových příjmů i výdajů byl navýšen o 13,3 mld. Kč na základě zmocnění ministra financí podle § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb., o rozpočtových pravidlech (týká se financování programů nebo projektů spolufinancovaných z rozpočtu EU). Toto navýšení se týkalo nejvíce kapitol Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (6,1 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (3,7 mld. Kč) a Ministerstvo průmyslu a obchodu (3,2 mld. Kč).

Rozpočet celkových příjmů po změnách k 30.6.2011 tak dosáhl 1 069,0 mld. Kč, celkových výdajů 1 204,0 mld. Kč a schodek zůstal na stejné úrovni (135,0 mld. Kč).

1.3. Celkové výsledky hospodaření státního rozpočtu

Z údajů o pokladním plnění státního rozpočtu vykázaných ČNB za leden až září 2011 vyplývá **převaha výdajů státního rozpočtu nad jeho příjmy o 105,1 mld. Kč. Celkové příjmy dosáhly 741,9 mld. Kč a celkové výdaje 847,0 mld. Kč.**

Tabulka č. 2: Výsledky hospodaření státního rozpočtu za 1.-3. čtvrtletí roku 2011 (v mld. Kč)

Ukazatel	Skutečnost leden-září 2010	2011				% plnění v roce 2010	Index 2011/2010
		Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách*)	Skutečnost leden-září	% plnění		
		1	2	3	4		
PŘÍJMY CELKEM	745,95	1055,70	1069,02	741,87	69,4	71,5	99,5
VÝDAJE CELKEM	845,51	1190,70	1204,02	847,00	70,3	70,1	100,2
SALDO	-99,56	-135,00	-135,00	-105,14	77,9	61,1	105,6

*) rozpočet upravený k 30.6.2011

Pozn.: Rozpočet vč. zák.č. 97/2011 Sb., kterým se mění zák.č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu ČR na rok 2011

Celkové příjmy státního rozpočtu za 1.-3. čtvrtletí roku 2011 ve výši **741,9 mld. Kč** představují 69,4 % rozpočtu po změnách (v roce 2010 to bylo 71,5 %) a meziroční pokles o 4,1 mld. Kč, tj. o 0,5 %. Dosavadní inkaso příjmů je pod $\frac{3}{4}$ rozpočtu po změnách o 59,9 mld. Kč.

Příjmy z daní a poplatků dosáhly **386,8 mld. Kč**, což při plnění rozpočtu na 71,2 % (loni to bylo 70,4 %) představuje meziroční růst o 10,5 mld. Kč, tj. o 2,8 %. Rozpočet počítá s růstem o 6,9 % proti vykázané skutečnosti roku 2010. Na meziročním růstu inkasa daňových příjmů se nejvíce podílelo inkaso spotřebních daní včetně tzv. energetických daní (meziroční růst o 6,4 mld. Kč), majetkových daní (o 4,1 mld. Kč), DPH (o 2,6 mld. Kč) a daní z příjmů fyzických osob (o 1,7 mld. Kč).

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení ve výši **272,1 mld. Kč** naplnily rozpočet na 72,9 % (loni to bylo 71,7 %) a meziročně vzrostly o 9,0 mld. Kč, tj. o 1,7 %. Rozpočet počítá s růstem o 4,9 % proti skutečnosti roku 2010.

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery dosáhly **83,0 mld. Kč**, což je 54,4 % rozpočtu po změnách (loni to bylo 75,4 %) a o 23,5 mld. Kč, tj. o 22,1 %, méně než v září 2010 (schválený rozpočet uvažuje s meziročním růstem o 15,7 % proti rozpočtu 2010 především z důvodu vyšších očekávaných příjmů z rozpočtu EU o 22,0 mld. Kč). **Příjmy z rozpočtu EU (transfery přijaté od EU a Národního fondu)** činily **56,9 mld. Kč** (plnění na 43,6 %), což je o 15,8 mld. Kč méně než v září 2010.

Celkové výdaje dosáhly v 1.-3. čtvrtletí roku 2011 výše **847,0 mld. Kč** při čerpání rozpočtu po změnách na 70,3 % (loni to bylo 70,1 %) a meziročním růstu o 1,5 mld. Kč, tj. o 0,2 %. Čerpání výdajů je tak o 56,0 mld. Kč pod $\frac{3}{4}$ rozpočtu po změnách.

Běžné výdaje ve výši **764,9 mld. Kč** představují čerpání rozpočtu po změnách na 70,5 % (loni to bylo na 70,6 %) při meziročním růstu o 10,8 mld. Kč, tj. o 1,4 %. Tento růst ovlivnily především sociální dávky (o 11,0 mld. Kč – z nich výdaje na důchody vzrostly o 16,4 mld. Kč) a výdaje kapitoly Státní dluh (o 7,3 mld. Kč). Naopak meziročně nižší čerpání vykazaly neinvestiční transfery státním fondům (o 6,6 mld. Kč) a platy státních zaměstnanců včetně pojistného (o 5,6 mld. Kč).

Kapitálové výdaje činily **82,1 mld. Kč** při čerpání rozpočtu po změnách na 68,7 % (loni to bylo 66,0 %) a meziročním poklesu o 9,3 mld. Kč, tj. o 10,2 %. Z toho investiční transfery Státnímu fondu dopravní infrastruktury činily 25,1 mld. Kč (meziroční pokles o 5,3 mld. Kč)

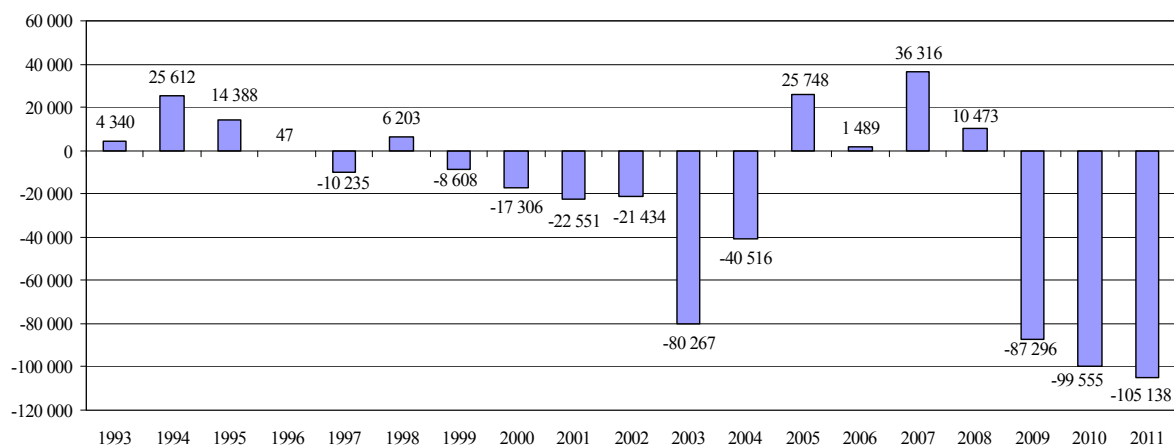
a Státnímu zemědělskému intervenčnímu fondu 4,4 mld. Kč (meziroční pokles o 1,0 mld. Kč).

Vykázaný **schodek hospodaření státního rozpočtu** ve výši **105,1 mld. Kč** představuje 77,9 % rozpočtované výše (135,0 mld. Kč). Proti 3. čtvrtletí roku 2010 je to výsledek horší o 5,6 mld. Kč. Dosavadní schodek je výsledkem předstihu čerpání výdajů před plněním příjmů o 0,9 procentního bodu (loni to byl předstih plnění příjmů před čerpáním výdajů o 1,4 procentního bodu). Hlavním důvodem tohoto výsledku jsou meziročně nižší celkové příjmy (o 0,5 %, zatímco rozpočet po změnách počítá s růstem o 6,9 %). Inkaso daňových příjmů včetně pojistného na sociální zabezpečení je sice meziročně vyšší (o 19,4 mld. Kč), nicméně tato skutečnost je negativně kompenzována meziročním poklesem ostatních příjmů (o 23,5 mld. Kč - z toho 15,8 mld. Kč představoval pokles transferů přijatých od EU a převodů z Národního fondu).

I přes to, že očekávaný výpadek daňových příjmů včetně pojistného na sociální zabezpečení (cca 15-20 mld. Kč) pravděpodobně pokryjí očekávané úspory na straně výdajů (v kapitole Státní dluh a VPS), lze při pokračujícím nízkém plnění příjmů z EU a dalším možným čerpání nároků z nespotřebovaných výdajů minulých let očekávat vysoké riziko nedodržení schodku stanoveného zákonem o státním rozpočtu.

Vývoj salda hospodaření státních rozpočtů za 1.- 3. čtvrtletí v letech 1993-2011 ukazuje následující graf.

Graf č. 1: Vývoj salda hospodaření státního rozpočtu v 1.-3. čtvrtletí let 1993-2011 (v mil. Kč)

2. Příjmy státního rozpočtu

Zákonem č. 97/2011 Sb., ze dne 23. března 2011 došlo ke změně zákona o státním rozpočtu ČR na rok 2011. Schválený rozpočet příjmů byl navýšen o 11,7 mld. Kč na 1 055,7 mld. Kč. Detailnější popis změn rozpočtu je uveden v části I.1.2 této informace.

Ke konci září 2011 inkasoval státní rozpočet **celkové příjmy ve výši 741,9 mld. Kč**. V porovnání se stejným obdobím roku 2010 je plnění celkových příjmů nižší o 2,1 procentního bodu (69,4 % proti 71,5 %), při nižší meziroční dynamice o 3,1 procentního bodu (99,5 % proti 102,6 %).

Tabulka č. 3: Příjmy státního rozpočtu za 3. čtvrtletí 2011 (v mld. Kč)

Příjmy státního rozpočtu	2010	2011				% plnění SR leden-září 2010	Index skutečnost 2011/2010
	Skutečnost leden-září	Schválený rozpočet	Rozpočet po změnách *)	Skutečnost leden-září	% plnění		
		1	2	3	4		
Příjmy celkem	745,95	1 055,70	1 069,02	741,87	69,4	71,5	99,5
v tom:							
Daňové příjmy celkem	639,45	916,45	916,45	658,87	71,9	70,9	103,0
Daňové příjmy (bez pojistného SZ)	376,34	543,16	543,16	386,79	71,2	70,4	102,8
v tom:							
- DPH	137,50	195,10	195,10	140,14	71,8	72,9	101,9
- spotřební daně (vč. tzv. energetických daní)	95,75	140,80	140,80	102,14	72,5	67,9	106,7
z toho: odvod z elektřiny ze slunečního záření	x	4,20	4,20	4,25	101,2	x	x
- daně z příjmů PO	69,23	84,00	84,00	64,84	77,2	69,0	93,7
- daně z příjmů FO	62,67	101,50	101,50	64,41	63,5	71,0	102,8
vybíraná srážkou	5,39	13,50	13,50	5,82	43,1	81,6	108,1
ze závislé činnosti	54,66	82,60	82,60	58,41	70,7	76,1	106,9
z přiznání	2,63	5,40	5,40	0,17	3,1	26,5	6,4
- správní poplatky	1,83	2,35	2,35	1,82	77,7	75,6	99,7
- majetkové daně	5,57	13,00	13,00	9,67	74,4	61,2	173,7
- clo	1,20	1,20	1,20	1,29	107,3	92,0	107,7
- poplatky za uložení odpadů**)	1,09	1,40	1,40	1,07	76,4	80,9	97,9
- ostatní daňové příjmy***)	1,51	3,81	3,81	1,41	36,9	66,5	93,3
Pojistné SZ	263,11	373,29	373,29	272,08	72,9	71,7	103,4
z toho: na důchody	233,88	331,81	331,81	241,85	72,9	71,0	103,4
Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery	106,51	139,25	152,57	82,99	54,4	75,4	77,9
v tom:							
- kapitoly (mimo kapitol OSFA, SD a VPS)	86,26	126,49	139,81	67,06	48,0	68,5	82 994
z toho: transfery přijaté od EU a Národního fondu	72,68	117,12	130,44	56,86	43,6	62,6	78,2
převody z fondů OSS	4,41	0,00	0,00	3,22	x	x	73,0
přijaté sankční platby	1,13	1,04	1,04	1,11	107,0	117,5	98,0
soudní poplatky	0,71	0,58	0,57	0,80	138,7	82,5	112,5
dobrovolné pojistné	0,47	0,45	0,45	0,32	71,5	117,8	69,2
- kapitola Operace SFA	3,07	2,79	2,79	2,44	87,4	72,2	79,3
- kapitola Státní dluh	10,87	5,64	5,64	7,17	127,3	158,2	66,0
- VPS	6,31	4,33	4,33	6,32	146,0	147,3	100,2
v tom:							
- příjmy z úroků a real.fin.majet.	0,02	0,02	0,02	0,01	34,7	28,3	44,9
- splátky půjček ze zahraničí	0,14	0,11	0,11	0,10	94,4	262,3	75,8
- ostatní příjmy VPS***)	6,16	4,20	4,20	6,21	148,0	147,8	100,9

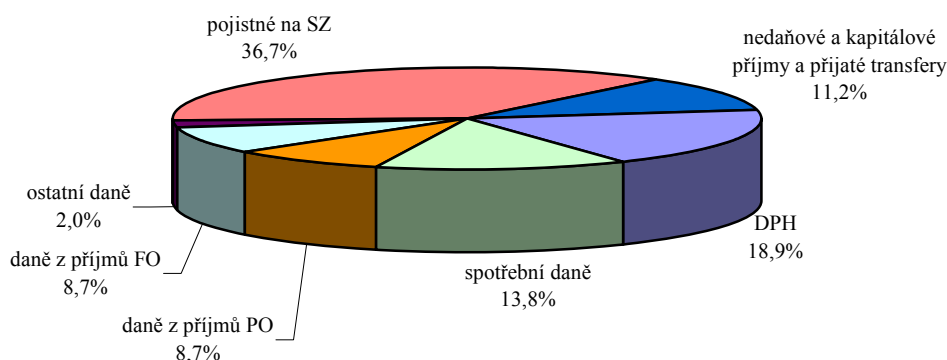
*) rozpočet upravený k 30.6.2011

**) rozpočet i skutečnost za kapitolu OSFA

***) dopočet do celku

Příjmy z daní a poplatků (bez pojistného na sociální zabezpečení) dosáhly **386,8 mld. Kč**, tj. 71,2 % rozpočtu a meziroční růst o 10,5 mld. Kč, tj. o 2,8 % (rozpočet počítá s růstem o 6,9 % proti skutečnosti roku 2010). **Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení** dosáhly **272,1 mld. Kč**, tj. 72,9 % rozpočtu, což je o 1,2 procentního bodu vyšší plnění než bylo vykázáno k tomuto datu v roce 2010. **Nedaňové a ostatní příjmy ve výši 83,0 mld. Kč** představovaly plnění rozpočtu na 54,4 %, tj. o 21,0 procentního bodu méně než v roce 2010.

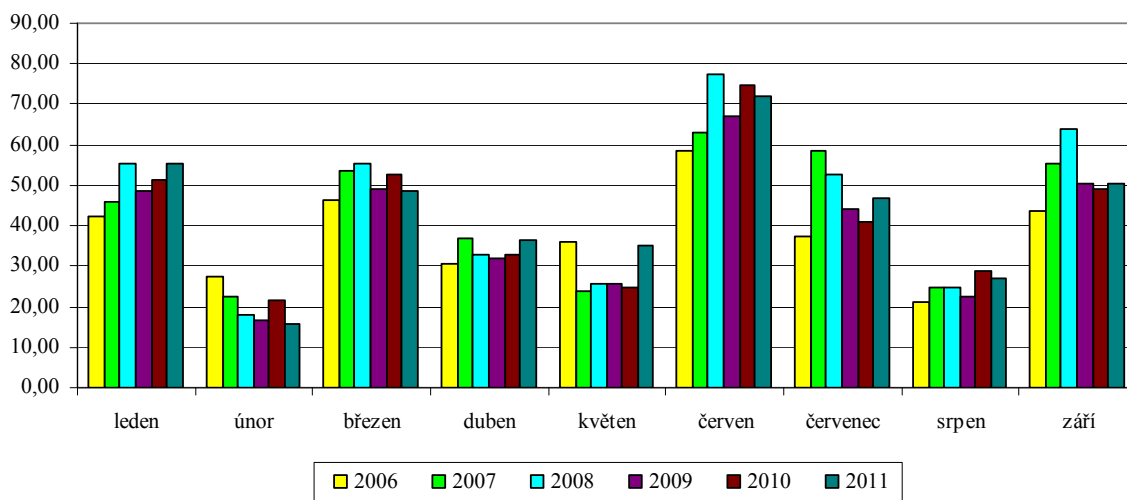
Graf č. 2: Struktura celkových příjmů za 3. čtvrtletí 2011

2.1. Příjmy z daní a poplatků

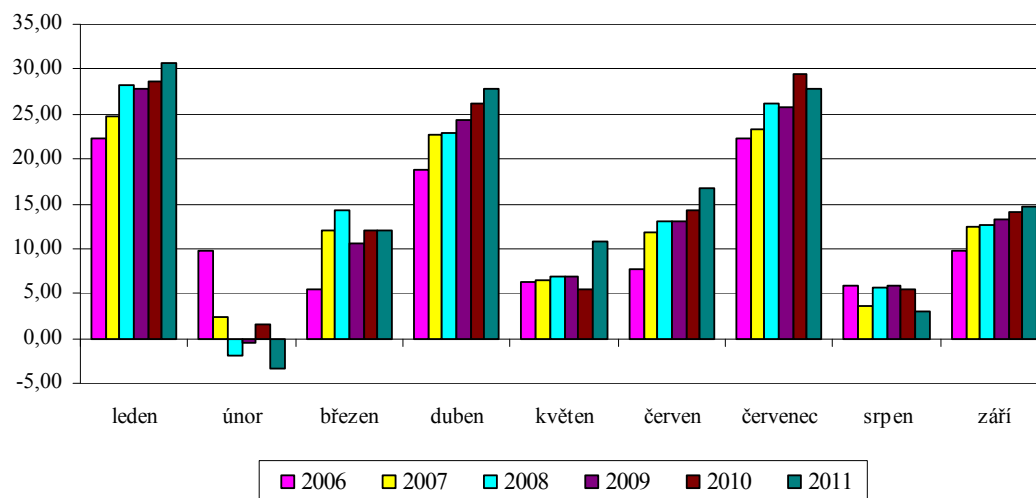
Vývoj daňových příjmů státního rozpočtu bez pojistného na sociální zabezpečení za posledních šest let je patrný z grafu:

Graf č. 3: Vývoj daňových příjmů bez pojistného na sociální zabezpečení (v mld. Kč)

Inkaso daně z přidané hodnoty ke konci září letošního roku dosáhlo **140,1 mld. Kč**, tj. 71,8 % rozpočtu, což je o 1,1 procentního bodu nižší plnění než v září loňského roku. Meziroční růst o 2,6 mld. Kč, tj. o 1,9 % (v loňském roce činilo plnění 72,9 % při meziročním růstu o 10,2 mld. Kč, tj. o 8,0%) je proti rozpočtované dynamice (růst o 3,9 % - měřeno ke skutečnosti roku 2010) nižší o 2,0 procentního bodu. Z titulu dopadu zákona č. 402/2010 Sb., by mělo v roce 2011 dojít oproti původnímu rozpočtu k zvýšení výnosu inkasa DPH o 1,0 mld. Kč. Meziroční růst inkasa, se kterým rozpočet počítá, by neměl být tak výrazný jako v roce 2010, kdy došlo k zvýšení obou sazeb o 1 procentní bod.

Graf č. 4: Meziroční srovnání inkasa DPH za jednotlivé měsíce 3. čtvrtletí (v mld. Kč):

Meziroční vývoj inkasa DPH je ovlivněn několika rozpočtově protichůdnými faktory. Mezi negativní faktory patří horší vývoj makroekonomických indikátorů ve srovnání s hodnotami použitých makroindikátorů při tvorbě rozpočtu. Dalším důvodem nižšího inkasa je neschválení legislativního návrhu povolujícího institut přenesení daňové povinnosti na odběratele při obchodu s pohonnými hmotami a odložení účinnosti novely DPH až od dubna tohoto roku, místo původně plánovaného prvního ledna tohoto roku. Naopak pozitivně by se na inkasu DPH v roce 2011 mohlo projevit předzásobení některými komoditami (hlavně novostavby, částečně knihy, léky atd.) v souvislosti návrhem na zvýšení snížené sazby DPH od roku 2012, respektive od roku 2013. Dalším důvodem pro jednorázové zvýšení inkasa DPH v roce 2011 se jeví změna podmínek pro uplatnění nároku na odpočet, kdy od 1. dubna tohoto roku může plátce uplatnit nárok na odpočet až po obdržení daňového dokladu. Na inkaso DPH v roce 2011 se celkově negativně promítá dopad novely DPH, která je v účinnosti od 1. dubna 2011 a zavádí několik nových právních institutů jako například pohledávky za dlužníky v insolvenční, tuzemský reverse-charge či společnou a nerozdílnou odpovědnost. Celkový předpokládaný součet výše uvedených vlivů by se měl rozpočtově vyrovnat a tudíž by mohlo v roce 2011 dojít k naplnění rozpočtované částky.

Nicméně výběr DPH za třetí čtvrtletí indikuje snížení meziročních nárůstů inkasa, které byly patrné hlavně v první polovině tohoto roku, což by mohlo být důsledkem zhoršení makroekonomických indikátorů v druhém pololetí tohoto roku. Pokud by tedy skutečně došlo ke snížení ekonomického výkonu v posledním čtvrtletí roku 2011, mohlo by tak dojít k nenaplnění rozpočtované částky inkasa DPH o cca 3,5 mld. Kč.

Inkaso spotřebních daní (včetně tzv. energetických daní a odvodu ze slunečního záření) dosáhlo **102,1 mld. Kč**, tj. 72,5 % rozpočtu (loni 67,9 %) při meziročním růstu o 6,4 mld. Kč, tj. o 6,7 %. Rozpočet 2011 počítá s růstem o 7,6 % proti skutečnosti roku 2010.

V oblasti spotřebních daní není pro rok 2011 počítáno s žádnými legislativními změnami, které by výrazně ovlivnily výši inkasa daně (mimo výše zmíněnou novelu zákona o státním rozpočtu s vlivem 4,2 mld. Kč, tj. očekávaný příjem za odvod z elektřiny ze slunečního záření).

K meziročnímu mírnému růstu nebo stagnaci inkasa došlo v případě všech komodit s výjimkou spotřební daně z minerálních olejů a elektřiny, jejichž výnos mírně poklesl. Přes tento pozitivní vývoj se očekává, že rozpočtovaných částek nebude dosaženo, a to především v důsledku zhoršujícího se ekonomického vývoje v druhé polovině roku.

Inkaso váhově nejsilnější položky, **daně z minerálních olejů, ve výši 54,0 mld. Kč** (plnění rozpočtu na 71,5 %) proti třem čtvrtinám roku 2010 kleslo o 0,1 mld. Kč. Tato částka představuje 90,9 % celostátního výnosu daně z minerálních olejů, zbývajících 9,1 % výnosu daně je určeno Státnímu fondu dopravní infrastruktury. Jeho příjem z této daně za hodnocené období činil 5,4 mld. Kč.

Inkaso této spotřební daně lehce rostlo během prvního pololetí roku 2011, avšak ve třetím čtvrtletí byla zaznamenána jeho stagnace a předpokládá se mírné nenaplnění rozpočtové částky.

Druhou váhově významnou položkou je spotřební **daň z tabákových výrobků**. Její inkaso ve výši **32,9 mld. Kč** (rozpočet naplněn na 72,4 %) bylo ve srovnání s odpovídajícím obdobím roku 2010 o 2,1 mld. Kč, tj. o 6,8 %, vyšší. Důvodem zvýšení inkasa spotřební daně je skutečnost, že v příštím roce dojde ke zvýšení spotřební daně z tabáku a trh reaguje předzásobením.

Za tři čtvrtletí roku 2011 bylo na **dani z lihu** vybráno **5,0 mld. Kč**, tj. o téměř 50 mil. Kč více než ve srovnatelném období minulého roku. Rovněž v případě spotřební **daně z piva** došlo k meziročnímu růstu výnosu daně, a to o 200 mil. Kč (tj. o 6,3 % více oproti stejnému období minulého roku), celkem bylo za sledované období vybráno **3,4 mld. Kč**.

Příjem státního rozpočtu z **tzv. energetických daní** za tři čtvrtletí roku 2011 představoval **2,5 mld. Kč** a plnění rozpočtu za sledované období tak dosáhlo 74,2 %. Došlo k nepatrnému meziročnímu poklesu (cca 7 mil. Kč, tj. 0,3%).

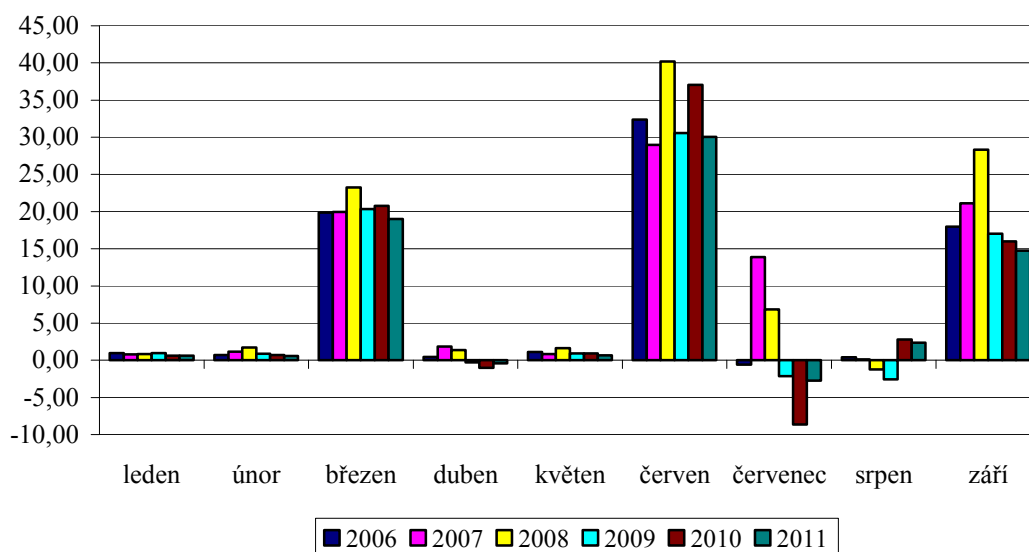
Od roku 2011 byly do kategorie spotřebních daní zařazeny i **odvody z elektřiny ze slunečního záření** zavedené na základě zákona č. 402/2010 Sb., kterým se změnil zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře využívání obnovitelných zdrojů, a mají sloužit jako kompenzace výdajů v důsledku poskytování dotací na úhradu vícenákladů spojených s podporou elektřiny z obnovitelných zdrojů. Za tři čtvrtletí roku 2011 činil výnos těchto odvodů **4,3 mld. Kč** a roční předpoklad 4,2 mld. Kč byl tak naplněn na 101,2%.

Výběr daně z příjmů právnických osob svým objemem **64,8 mld. Kč** představoval 77,2% rozpočtu (v roce 2010 to bylo 69,0 %). Meziročně však inkaso této daně kleslo o 4,4 mld. Kč, tj. o 6,3% (rozpočet daně počítá s poklesem o 2,7 % proti skutečnosti roku 2010).

V období splatnosti záloh na dani k datu 15.9.2011 se výběr daně vyvíjel méně příznivě, než byla původní očekávání založená na informacích vycházejících z podaných daňových přiznání. Tento vývoj je ovlivněn zejména žádostmi poplatníků o snížení výše záloh v důsledku očekávaného vývoje ekonomické situace. Projevují se také dopady uplatňování ztrát z předchozích zdaňovacích období. Na základě analýz informací z podaných daňových přiznání lze identifikovat propad daňové povinnosti u skupiny finančních institucí, který je pravděpodobně ovlivněn využitím možnosti daňové optimalizace v podobě tvorby daňově uznatelných rezerv.

V obdobném rozsahu jako u termínu záloh 15.9. může dojít také k nižšímu výběru záloh splatných v termínu 15.12.2011. Úroveň inkasa DPPO odpovídá pokračujícímu snižování sazby, kdy oproti zdaňovacímu období 2009 sazba daně poklesla o další procentní bod na současných 19 % s platností pro zdaňovací období započatá v roce 2010, za něž je daň splatná v roce 2011. Změny legislativy DPPO, které se zpravidla projevují až za celé zdaňovací období, tj. při sestavení daňového přiznání, se objektivně promítají do inkasa DPPO s ročním odkladem. Inkaso DPPO nově v roce 2011 ovlivňuje legislativní úprava, která zavedla možnost mimořádných odpisů hmotného investičního majetku (zákon č. 216/2009 Sb.).

Graf č. 5: Meziroční srovnání inkasa DPPO za jednotlivé měsíce 3. čtvrtletí (v mld. Kč)

Inkaso daně z příjmů fyzických osob dosáhlo za tři čtvrtletí celkem **64,4 mld. Kč**, tj. 63,5 % rozpočtu a bylo tak o 1,7 mld. Kč, tj. o 2,8 % nad úrovní skutečnosti stejného období roku 2010 (ke konci loňského září bylo plněno na 71,0 % při meziročním nárůstu o 1,2 mld. Kč, tj. o 2,0 %, přičemž celoročně zůstalo pod úrovní rozpočtu o 0,8 mld. Kč). Rozpočet 2011 uvažuje s nárůstem o 16,0 % proti skutečnosti roku 2010. S ohledem na vývoj příjmů u daně placené na základě daňového přiznání a daně z příjmů vybírané srážkou ve sledovaném období lze očekávat, že schválený rozpočet naplněn nebude.

Daň z příjmů fyzických osob ze závislé činnosti dosáhla 58,4 mld. Kč při plnění rozpočtu na 70,7 % a meziročním nárůstu o 3,8 mld. Kč, tj. o 6,9 %. Letošní plnění rozpočtu je nižší než bylo ve stejném období loňského roku o 5,4 procentního bodu. Rozpočet 2011 je nad úrovní skutečnosti roku 2010 o 8,3 % především z důvodu snížení slev na poplatníka. Na základě vývoje pokladního plnění této položky státního rozpočtu lze předpokládat, že rozpočtované očekávání bude naplněno.

Daň z příjmů fyzických osob ze samostatné výdělečné činnosti ve výši 0,2 mld. Kč znamená plnění rozpočtu na 3,1 % (loni to bylo 26,5 %) a proti stejnému období roku 2010 je tak nižší o 2,5 mld. Kč. Rozpočet 2011 (5,4 mld. Kč) je nad úrovní skutečnosti roku 2010 o 30,5 %. Důvodem nižšího výnosu této daně je především větší než očekávaná možnost uplatnění ztrát z minulosti, které jsou důsledkem dozívající ekonomické krize. Významný vliv na výnos této daně má možnost uplatnění vysokých paušálních výdajů a vyplácení daňových bonusů na děti. Rozpočtované očekávání nebude naplněno. Předpokládáme, že příjem této daně bude o cca 3,0 mld. Kč nižší.

Daň z příjmů fyzických osob z kapitálových výnosů dosáhla 5,8 mld. Kč, což představuje 43,1 % rozpočtu (loni plnění na 81,6 %) a proti stejnému období roku 2010 je tak vyšší o 0,4 mld. Kč, tj. o 8,1 %. Rozpočet 2011 počítal s růstem o 90,2 % (o 6,4 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2010. Výši výnosu by mělo ovlivnit především zdaňování výsluh u příslušníků ozbrojených složek a zdanění úroků ze stavebního spoření. Státní rozpočet u této daně počítal i s jednorázovým 50% zdaněním státního příspěvku poskytovaného u stavebního spoření. Jednorázové zdanění však bylo následně Ústavním soudem zrušeno. Lze předpokládat nenaplnění rozpočtu o cca 5 mld. Kč.

Správní poplatky zahrnuté v příjmech státního rozpočtu, představovaly za 9 měsíců částku **1,8 mld. Kč**, tj. stejný výsledek jako za tři čtvrtletí roku 2010. Celoroční předpoklad se tak naplnil na 77,7 %. V údajích není zahrnut výnos ze správních poplatků vybraných územně samosprávnými celky; jimi vybrané správní poplatky jsou příjmem územních rozpočtů.

Příjmy z **cla** ve výši **1,3 mld. Kč** vykázaly oproti stejnému období roku 2010 nárůst o 0,1 mld. Kč, tj. o 7,7 %, což představuje 107,3 % plnění rozpočtovaného předpokladu pro rok 2011. Lze předpokládat, že rozpočet inkasa u této daně bude překročen.

Na **daních z majetkových a kapitálových převodů**, které zahrnují daň dědickou, darovací a daň z převodu nemovitostí, inkasoval státní rozpočet za tři čtvrtletí roku 2011 **celkem 9,7 mld. Kč**, což představuje plnění rozpočtu na 74,4 % (vloni na 61,2 %), při meziročním nárůstu o 4,1 mld. Kč, tj. o 73,7%. Na meziročním růstu se výrazně podílí inkaso darovací daně. Souvisí to se zavedením 32 % daně na bezúplatné nabytí emisních povolenek určených výrobcům elektřiny získávané z energie slunečního záření (rozpočet ve výši 4,8 mld. Kč).

V současné době je určitá míra nejistoty výběru této daně spojena s odvoláními poplatníků proti platebním výměrům u Ústavního soudu. Inkaso majetkových daní je ovlivněno také přetrvávajícím snížením inkasa daně z převodu nemovitostí v souvislosti s poklesem cen nemovitostí a útlumem trhu.

Na základě dosavadního vývoje lze předpokládat, že skutečný výnos majetkových daní může zůstat mírně pod rozpočtovanou úrovní.

Celostátní daně

Od roku 2008 platí novela zákona o rozpočtovém určení daní, kterou se posílily podíly obcí z celostátního hrubého výnosu daní (z 20,59 % na 21,4 %) na úkor podílu státního rozpočtu. Rozpočet celostátního inkasa daní na rok 2011 (bez DPPO placené obcemi a kraji a bez správních a ostatních poplatků placených obcím) činí 739,5 mld. Kč. Skutečně bylo **na konci září 2011 inkasováno 523,1 mld. Kč**, což představuje 70,7 % rozpočtu a meziroční přírůstek 9,0 mld. Kč, tj. o 1,7 % (ve stejném období roku 2010 dosáhlo celostátní inkaso daní 514,1 mld. Kč, tj. 70,2 % rozpočtu, a meziročně vzrostlo o 30,9 mld. Kč, tj. o 6,4 %). **Z této částky obdržel státní rozpočet 386,8 mld. Kč (73,9 %), obce 90,5 mld. Kč (17,3 %), kraje 34,5 mld. Kč (6,6 %) a SFDI 11,3 mld. Kč (2,2 %).**

Celostátní inkaso DPH dosáhlo **201,0 mld. Kč**, tj. 71,9 % rozpočtu, při meziročním nárůstu o 3,3 mld. Kč, tj. o 1,7 %. Z této částky náleží státnímu rozpočtu 140,1 mld. Kč, do rozpočtů obcí bylo převedeno 43,0 mld. Kč a do rozpočtů krajů 17,9 mld. Kč.

Celostátní příjmy ze spotřebních daní dosáhly výše **107,5 mld. Kč**, tj. 72,5 % rozpočtu, a meziročně vzrostly o 6,4 mld. Kč, tj. o 6,3 %. Z toho na státní rozpočet připadlo 102,1 mld. Kč a na Státní fond dopravní infrastruktury 5,4 mld. Kč.

Na daních z příjmů právnických osob bylo celkem vybráno **92,9 mld. Kč**, což představuje plnění rozpočtu na 77,0 %, při meziročním poklesu o 6,1 mld. Kč, tj. o 6,1 %. Z toho státní rozpočet obdržel 64,9 mld. Kč, obcím bylo převedeno 19,8 mld. Kč a krajům 8,2 mld. Kč.

Celostátní daně z příjmů fyzických osob ve výši **94,3 mld. Kč** byly plněny na 62,4 %, při meziročním nárůstu o 1,4 mld. Kč, tj. o 1,5 %. Z toho na státní rozpočet připadlo 64,4 mld. Kč, do rozpočtů obcí bylo převedeno 21,5 mld. Kč a kraje do svých rozpočtů získaly příjmy ve výši 8,4 mld. Kč.

Přehled celostátních daní je uveden v tabulce č. 6 v tabulkové části informace.

2.2. Pojistné na sociální zabezpečení

Příjmy z pojistného na sociální zabezpečení dosáhly výše 272,1 mld. Kč, což představuje 72,9 % rozpočtu (vloni 71,7 %) a meziroční nárůst o 9,0 mld. Kč, tj. o 3,4 %. Rozpočet 2011 počítá s růstem o 4,9 % proti skutečnosti roku 2010. Z celkové částky připadlo na **důchodové pojištění 241,9 mld. Kč, tj. 72,9 % rozpočtu** (loni to bylo 71,0 %), při meziročním nárůstu o 8,0 mld. Kč, tj. o 3,4 %. Rozpočet počítá s růstem o 4,9 % oproti skutečnosti roku 2010.

Výdaje na důchody za 9 měsíců roku 2011 byly o 33,6 mld. Kč vyšší než příjmy z pojistného na důchodové pojištění (ve stejném období roku 2010 byly výdaje o 25,2 mld. Kč vyšší než příjmy). Hlavními příčinami tohoto vývoje jsou nárůst počtu důchodců (především starobních), nová legislativní úprava, která umožňuje neomezený souběh plné výplaty důchodu a příjmů z ekonomické činnosti po dosažení hranice věku odchodu do důchodu a dále nález Ústavního soudu (resp. zákon č. 220/2011 Sb.), který vyvolal nárůst počtu žádostí o vyměření starobního důchodu ještě dle právní úpravy platné do 30.9.2011.

2.3. Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery

Nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery byly v roce 2011 **rozpočtovány ve výši 139,2 mld. Kč**. Jejich souhrnná výše tak byla o 18,9 mld. Kč, tj. o 15,7 % vyšší, než předpokládal schválený státní rozpočet na rok 2010 (a o 2,7 mld. Kč nad úroveň skutečnosti roku 2010). Schválený rozpočet nedaňových příjmů klesl o 1,2 mld. Kč, kapitálových příjmů o 1,1 mld. Kč a u přijatých transferů naopak vzrostl o 21,2 mld. Kč.

Zákonem schválená výše nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů byla **v průběhu 1. pololetí 2011 navýšena o 13,3 mld. Kč na 156,6 mld. Kč** (vysvětleno v části I.1.2 této Informace). Mimo to došlo k přesunům prostředků mezi jednotlivými položkami či mezi kapitoly.

Při následujícím hodnocení plnění jednotlivých ukazatelů nedaňových a ostatních příjmů je tak použito srovnání s rozpočtem po změnách k 30.6.2011.

Nedaňové příjmy - rozpočet po změnách 17,5 mld. Kč - tvoří především výnosy z finančního majetku (6,6 mld. Kč), příjmy ze splátek půjčených prostředků od podnikatelských subjektů (2,2 mld. Kč), příjmy jednotlivých kapitol z vlastní činnosti za služby, které poskytují veřejnosti (2,0 mld. Kč), odvody přebytků organizací s přímým vztahem (1,7 mld. Kč), přijaté sankční platby (1,0 mld. Kč), soudní poplatky (0,6 mld. Kč), přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let (0,5 mld. Kč), dobrovolné pojistné (0,5 mld. Kč), příjmy z pronájmu majetku (0,4 mld. Kč) a další.

Do kapitálových příjmů – rozpočet po změnách 2,6 mld. Kč - patří v tomto roce jednak příjmy z prodeje dlouhodobého majetku (necelých 1,6 mld. Kč) a také příjmy z prodeje majetkových podílů (1,0 mld. Kč).

V rámci přijatých transferů – rozpočet po změnách 132,4 mld. Kč - jsou rozpočtovány z velké části prostředky plynoucí z rozpočtu Evropské unie. Patří sem neinvestiční a investiční převody z Národního fondu (26,7 mld. Kč, resp. 67,2 mld. Kč) a transfery přijaté od EU (36,6 mld. Kč).

V 1.-3. čtvrtletí roku 2011 dosáhly nedaňové a kapitálové příjmy a přijaté transfery celkové výše 83,0 mld. Kč, tj. 54,4 % rozpočtu po změnách. Meziročně klesly o 23,5 mld. Kč, tj. o 22,1 %. Na meziročním poklesu se podílely především příjmy z rozpočtu EU (transfery přijaté od EU a Národního fondu), které meziročně klesly o 15,8 mld. Kč.

Největší část tvořily **přijaté transfery**. Ty dosáhly podle údajů pokladního plnění výše **60,6 mld. Kč** (45,7 % rozpočtu po změnách). Meziročně došlo k jejich poklesu o 17,3 mld. Kč, tj. o 22,2 %. **Transfery přijaté od EU a převody z Národního fondu** dosáhly zatím **56,9 mld. Kč** (43,6 % rozpočtu po změnách) a jsou tak o 15,8 mld. Kč nižší než za tři čtvrtletí roku 2010. Převody z fondů OSS a zapojené ostatní mimorozpočtové zdroje dosáhly 3,2 mld. Kč (o 1,2 mld. Kč méně než v roce 2010). Tato částka zahrnovala především prostředky převedené podle zákona č. 178/2005 Sb., o zrušení FNM, prostředky převedené z rezervních fondů a nečerpané mzdové prostředky za prosinec 2010. Dalších 0,5 mld. Kč se stalo příjmem kapitoly OSFA jako transfer prostředků z výnosů privatizovaného majetku určených na vodohospodářské akce (také dle zákona č. 178/2005 Sb.).

Nedaňové příjmy dosáhly za 1.-3. čtvrtletí roku 2011 podle údajů pokladního plnění státního rozpočtu **20,4 mld. Kč**, tj. 116,5 % rozpočtu po změnách. Meziročně klesly o 5,7 mld. Kč, tj. o 21,7 %. Výrazně se zde projeví například výnosy z finančního majetku (údaje pouze za kapitoly Státní dluh, VPS a OSFA) ve výši 8,2 mld. Kč. Tato částka zahrnuje 7,2 mld. Kč, které představují v rámci kapitoly Státní dluh příjmy z kreditních úroků operací řízení státního dluhu a likvidity státní pokladny (rozpočet ve výši 5,6 mld. Kč plněn na 127,3 %). Patří sem i příjmy z dividend z majetkových účastí státu u ČMZRB (132 mil. Kč), u ČEZ, a.s. (94 mil. Kč) a u E.ON AG (129 mil. Kč) a také příjmy z finančního investování na jaderném účtu (527 mil. Kč) a z finančního investování na účtu rezervy pro důchodovou reformu (95 mil. Kč) v rámci kapitoly OSFA. Další nedaňové příjmy tvořily např. přijaté vratky transferů a ostatní příjmy z finančního vypořádání předchozích let (údaje pouze za kapitoly VPS a OSFA) ve výši 1 275 mil. Kč (zejména vratky od neveřejných subjektů), dále příjmy z přebytku vzniklého z provozu zákonného pojištění odpovědnosti zaměstnavatele za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání za minulý rok (2,0 mld. Kč), přijaté sankční platby (1 109 mil. Kč), soudní poplatky (796 mil. Kč), dobrovolné pojistné (323 mil. Kč), splátky půjček ze zahraničí (104 mil. Kč) atd.

Kapitálové příjmy dosáhly 2,0 mld. Kč, tj. 77,2 % rozpočtu po změnách. Meziročně byly nižší o 0,5 mld. Kč, tj. o 21,0 %. Jednalo se především o příjmy z prodeje dlouhodobého majetku a také o 966 mil. Kč, které představují příjem kapitoly OSFA. Jednalo se o třetí část úhrady za prodej majetkové účasti státu ve společnosti Arcelor Mittal Ostrava na základě usnesení vlády č. 968/2009, o převodu výnosů z prodeje majetkových účastí, převzatých MF po ukončení činnosti ČKA, do státních finančních aktiv.

Podrobnější plnění nedaňových a kapitálových příjmů a přijatých transferů za 1.-3. čtvrtletí bude známo až po zpracování finančních výkazů kapitol státního rozpočtu (tj. koncem měsíce října).

3. Výdaje státního rozpočtu

Zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011, ze dne 15. prosince 2010 stanoví výdaje v celkové výši 1 179,0 mld. Kč, z toho 118,8 mld. Kč mají být kryty příjmy z rozpočtu Evropské unie a finančních mechanismů². Z časových důvodů nebyl do tohoto zákona zapracován dopad zákona č. 402/2010 Sb.³, který zpříšňuje podmínky podpory využívání obnovitelných zdrojů energie, z tohoto důvodu byl přijat s účinností dnem 12. dubna 2011 zákon č. 97/2011 Sb., kterým se mění zákon č. 433/2010 Sb., o státním rozpočtu České republiky na rok 2011, tak, že se mj. celkové příjmy a celkové výdaje státního rozpočtu zvyšují o stejnou částku 11,7 mld. Kč, tj. bez dopadu na schodek státního rozpočtu. Po této změně **celkové výdaje schváleného státního rozpočtu na rok 2011 činí 1 190,7 mld. Kč** a proti schválenému státnímu rozpočtu roku 2010 jsou vyšší o 0,5 % (tj. o 5,8 mld. Kč); z celku **běžné výdaje** představují **1 086,2 mld. Kč** při předpokládaném meziročním růstu o 1,6 % (o 16,7 mld. Kč) a **kapitálové výdaje 104,5 mld. Kč** při meziročním plánovaném poklesu o 9,5 % (o 10,9 mld. Kč). Ve srovnání se *skutečnými* výdaji čerpanými v roce 2010 jsou celkové výdaje schváleného rozpočtu na rok 2011 vyšší o 2,9 % (o 33,9 mld. Kč), běžné výdaje jsou vyšší o 5,8 % (o 59,6 mld. Kč) a kapitálové výdaje nižší o 19,7 % (o 25,7 mld. Kč).

Z celkových výdajů představují 57,1 % **mandatorní výdaje**, které stát hradí podle platných zákonných předpisů nebo mezinárodních smluv a dohod a které jsou ve schváleném rozpočtu stanoveny ve výši **679,6 mld. Kč** při plánovaném meziročním růstu o 4,1 % (o 26,8 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, resp. o 8,2 % (o 51,5 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2010. Z toho **mandatorní sociální výdaje** jsou plánovány v částce **537,2 mld. Kč** s předpokladem meziročního růstu o 2,5 % (o 12,9 mld. Kč) proti srovnatelným výdajům schváleného rozpočtu roku 2010, resp. o 3,4 % (o 17,6 mld. Kč) proti skutečnosti roku 2010. Tyto sociální výdaje tak odčerpají 50,9 % celkových rozpočtem schválených příjmů a na celkových rozpočtovaných výdajích roku 2011 se podílejí 45,1 %. Quasi mandatorní výdaje, které představují zejména finanční prostředky nutné k zabezpečení chodu a obrany státu, jsou rozpočtovány ve výši 200,4 mld. Kč, vč. mezd organizačních složek státu a příspěvkových organizací. Další prostředky nutné na zajištění provozu a plnění úkolů jednotlivých kapitol státního rozpočtu, vybrané neinvestiční nákupy a související výdaje, jsou ve schváleném rozpočtu zahrnuty v částce 74,7 mld. Kč.

K 30. červnu 2011 byl **státní rozpočet výdajů na rok 2011 navýšen o 13,3 mld. Kč na 1 204,0 mld. Kč**. Jedná se o **souvztažné zvýšení příjmů a výdajů** státního rozpočtu beze změny jeho salda na základě zmocnění ministra financí daného v § 24 odst. 4 zákona č. 218/2000 Sb. rozpočtová pravidla, v platném znění (výdaje na společné programy EU a ČR jsou kryty příjmy z rozpočtu Evropské unie přímo nebo prostřednictvím Národního fondu). Ke stejnému datu bylo provedeno celkem **338 rozpočtových opatření**, z toho 126 (37,3 %) představovaly přesuny rozpočtovaných prostředků mezi jednotlivými kapitolami státního rozpočtu, kde se významně podílely převody k zajištění podpory výzkumu, vývoje a inovací. Dále docházelo k přesunům v rámci výdajů příslušné kapitoly (120 rozpočtových opatření, tj. 35,5 %) na krytí rozpočtově nezajištěných potřeb (např. z běžných výdajů do kapitálových

² Rozpočet příjmů z rozpočtu EU a finančních mechanismů je stanoven ve výši 117,1 mld. Kč – rozdíl spočívá v zavedení principu předfinancování.

³ Zákon č. 402/2010, kterým se mění zákon č. 180/2005 Sb., o podpoře výroby elektřiny z obnovitelných zdrojů energie a o změně některých zákonů (zákon o podpoře využívání obnovitelných zdrojů), ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony.

výdajů a opačně, přesuny mezi jednotlivými specifickými nebo průřezovými ukazateli apod.). V případě uvolňování prostředků z kapitoly Všeobecná pokladní správa do rozpočtů příslušných kapitol (62 rozpočtových opatření, tj. 18,3 %) šlo jak o přesuny z položek účelově rozpočtovaných v této kapitole, tak o přesuny z vládní rozpočtové rezervy. Nejméně rozpočtových opatření se uskutečnilo přesuny prostředků z kapitol Státní dluh (4,1 %) a Operace státních finančních aktiv (2,1 %). Souvztažné zvýšení příjmů a výdajů se týkalo 2,7 % rozpočtových opatření, a to na základě splnění předpokladů daných § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel; šlo zejména o zajištění financování společných programů EU a ČR.

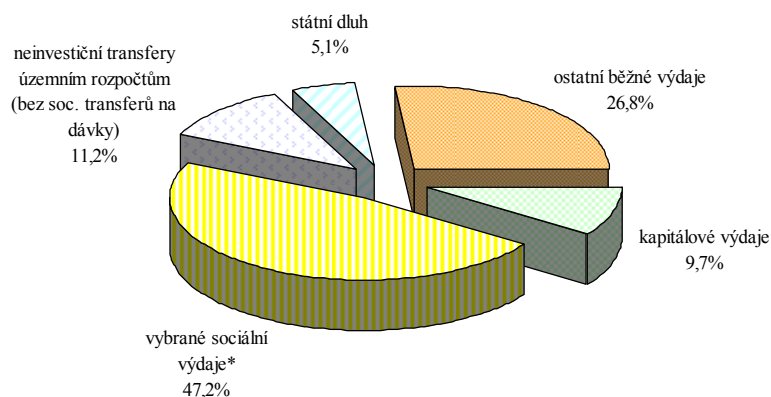
Hodnocení pokladního plnění jednotlivých výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2011 se vztahuje, není-li uvedeno jinak, k rozpočtu po změnách k 30.6.2011.

Tabulka č. 4: Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2011 (v mld. Kč)

VÝDAJE STÁTNÍHO ROZPOČTU	2010		2011				Index skutečnost 2011/2010	Rozdíl skutečnost 2011-2010
	Skutečnost leden-září	% plnění SR za leden-září	Státní rozpočet 2011		Skutečnost leden-září	% plnění SR za leden-září		
			schválený	po změnách k 30.6.2011				
	1	2	3	4	5	5:4	5-1	
VÝDAJE celkem	845,51	70,10	1 190,70	1 204,02	847,00	70,35	100,18	1,49
běžné výdaje	754,15	70,64	1 086,20	1 084,53	764,93	70,53	101,43	10,78
z toho:								
- platy a ost. platby za provedenou práci a pojistné	63,50	63,96	89,72	89,82	57,88	64,44	91,14	-5,63
- neinv. trans. fondům soc. a zdrav. pojištění (VPS)	39,60	76,01	53,00	53,00	39,62	74,75	100,04	0,02
- neinvestiční transfery státním fondům	14,55	39,77	42,56	40,13	7,99	19,92	54,96	-6,55
- neinv. transfery veř. rozpočtům územní úrovně	112,66	86,78	126,21	130,93	113,83	86,94	101,04	1,17
- neinv. transfery příspěvkovým a pod. org.	34,18	61,34	52,77	55,32	33,45	60,46	97,86	-0,73
- sociální dávky	322,66	74,38	446,47	446,01	333,68	74,81	103,42	11,02
z toho:								
dávky důchodového pojištění	259,05	74,86	363,97	363,81	275,47	75,72	106,34	16,42
dávky nemocenského pojištění	16,80	70,53	21,93	21,90	16,82	76,81	100,14	0,02
dávky státní sociální podpory	30,85	74,21	38,25	38,25	27,32	71,42	88,57	-3,53
podpory v nezaměstnanosti	10,65	74,45	14,30	14,30	8,36	58,48	78,55	-2,28
- aktivní politika zaměstnanosti	4,50	54,91	6,31	6,31	2,89	45,82	64,28	-1,61
- prostředky na insolventnost	0,37	71,87	0,70	0,70	0,31	44,44	83,87	-0,06
- odvody do rozpočtu EU	23,93	68,48	35,25	35,25	23,82	67,59	99,56	-0,10
- kapitola Státní dluh	35,79	55,85	73,29	72,45	43,06	59,44	120,32	7,27
- kapitola OSFA	0,07	13,83	0,56	0,49	0,07	13,41	96,38	0,00
kapitálové výdaje	91,36	65,95	104,50	119,49	82,07	68,69	89,84	-9,29

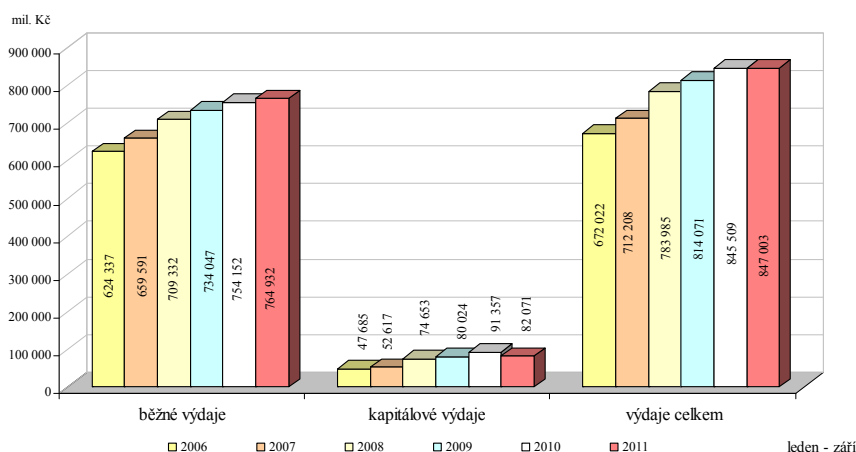
Pokladní plnění výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2011 dosáhlo 847,0 mld. Kč, tj. 70,3 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 0,2 % (o 1,5 mld. Kč). Z celku **běžné výdaje činily 764,9 mld. Kč,** které meziročně vzrostly o 1,4 % (o 10,8 mld. Kč), a **kapitálové výdaje 82,1 mld. Kč,** které se naopak meziročně snížily o 10,2 % (o 9,3 mld. Kč). U běžných výdajů se jednalo o meziroční navýšení výdajů zejména na sociální dávky (o 11,0 mld. Kč) a výdajů na obsluhu státního dluhu (o 7,3 mld. Kč), ke snížení běžných výdajů pak došlo u výdajů na platy, ostatní platby za provedenou práci a pojistné (o 5,6 mld. Kč), u neinvestičních transferů státním fondům (o 5,6 mld. Kč), atd. Stejně jako v roce 2010 byla v září 2011 převedena záloha prostředků na přímé náklady škol zřízených obcemi a kraji na 4. čtvrtletí roku ve výši 18,1 mld. Kč. V rámci kapitálových výdajů došlo k meziročnímu snížení např. u investičních transferů státním fondům (o 6,3 mld. Kč), u investičních výdajů na předfinancování programů spolufinancovaných z rozpočtu EU (o 5,4 mld. Kč), atd. Celkové čerpání bylo 56,0 mld. Kč pod devítiměsíční alikvotou rozpočtu po změnách k 30.6.2011.

Graf č. 6: Struktura výdajů státního rozpočtu za 1. až 3. čtvrtletí 2011 (v %)

*viz pozn. pod čarou č. 4

Graf č. 7: Čerpání výdajů celkem v 1. až 3. čtvrtletí let 2006 až 2011 (v mil. Kč)

3.1. Běžné výdaje

Běžné výdaje ve výši **764,9 mld. Kč** byly plněny na 70,5 % rozpočtu po změnách, tj. o 0,25 procentního bodu méně než ve stejném období roku 2010. Meziročně se zvýšily o 1,4 % (o 10,8 mld. Kč); proti rozpočtové alikvotě byly nižší o 48,5 mld. Kč.

Významnou část výdajů v období leden až září 2011 (47,2 % celkových výdajů, resp. 52,3 % běžných výdajů) představovaly **mandatorní sociální výdaje**⁴ ve výši **400,2 mld. Kč**. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 2,8 % (o 10,9 mld. Kč); jejich čerpání z celkových výdajů bylo o 1,2 procentního bodu, resp. z běžných výdajů o 0,7 procentního bodu, vyšší než ve

⁴ sociální dávky, sociální transfery na dávky územním rozpočtům, výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele, příspěvek zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením, obligatorní sociálně zdravotní dávky pracovníkům v hornictví, platba státu do systému veřejného zdravotního pojištění za vybrané skupiny obyvatel, státní příspěvek na penzijní připojištění, (bez příspěvků na sociální důsledky restrukturalizace v rámci MPO)

stejném období roku 2010. Kromě valorizace dávek důchodového pojištění ovlivnil výši prostředků stanovených státním rozpočtem v této oblasti výdajů, jejich čerpání i srovnání s předchozím rokem, mj. zákon č. 347/2010 Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s úspornými opatřeními v působnosti Ministerstva práce a sociálních věcí⁵ (viz dále).

Sociální dávky (dávky důchodového pojištění, dávky státní sociální podpory, podpory v nezaměstnanosti, ostatní dávky včetně dávek nemocenského pojištění) dosáhly celkem **333,7 mld. Kč**, tj. 74,8 % rozpočtu po změnách při meziročním růstu o 3,4 % (o 11,0 mld. Kč). Ve schváleném státním rozpočtu 2011 jsou zahrnuty ve výši 446,5 mld. Kč s předpokládaným meziročním růstem o 2,9 % (o 12,6 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010 a o 3,6 % (o 15,6 mld. Kč) proti skutečnosti 2010.

Největší objem z celkových sociálních dávek (82,6 %) představovaly výdaje na **dávky důchodového pojištění**, které činily **275,5 mld. Kč**, tj. 75,7 % rozpočtu po změnách, při meziročním růstu o 6,3 % (o 16,4 mld. Kč). Proti devítiměsíční alikvotně byly tak vyšší o 2,6 mld. Kč. Schválený rozpočet na rok 2011 ve výši 364,0 mld. Kč předpokládá meziroční růst o 5,1 % jak proti schválenému rozpočtu roku 2010, tak proti skutečnosti roku 2010, tj. o 17,7 mld. Kč, resp. o 17,8 mld. Kč. Kromě pokrytí zvýšených výdajů spojených s růstem počtu důchodců a se zvyšováním průměrného důchodu daným mezigenerační obměnou jsou ve státním rozpočtu zahrnuty i finanční prostředky spojené se zvýšením důchodů v souvislosti se splněním valorizační podmínky podle § 67 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů. Podle nařízení vlády č. 281/2010 Sb. se u důchodů starobních, invalidních, vdovských, vdoveckých a sirotčích přiznaných před 1.1.2011 zvyšuje od splátky po 31.12.2010 základní výměra o 60 Kč na 2 230 Kč a procentní výměra o 3,9 % procentní výměry, která náleží ke dni, od něhož se procentní výměra zvyšuje. Průměrný starobní důchod se tak zvyšuje o 371 Kč na 10 494 Kč. Překročení schváleného rozpočtu výdajů na dávky důchodového pojištění k 31.12.2011 se odhaduje na cca 4,0 mld. Kč, a to mj. vzhledem k nárůstu počtu důchodců v souvislosti s možností souběhu pobírání plného starobního důchodu a příjmů z pracovní činnosti, vč. vyšší výměry důchodů u tzv. „novodůchodců“, a v důsledku nálezu Ústavního soudu Pl. ÚS 8/07, publikovaného pod č. 135/2010 Sb., resp. s přijetím zákona č. 220/2011 Sb., kterým se s účinností od 30.9.2011 mění zákon č. 155/1995 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a který přispěl k podání zvýšeného počtu žádostí o výměru starobního důchodu podle právní úpravy platné do tohoto data.

Na **ostatní dávky**⁶ v sociální oblasti bylo v 1. až 3. čtvrtletí 2011 vynaloženo celkem **22,5 mld. Kč**, tj. 75,9 % rozpočtu po změnách. Z toho **dávky nemocenského pojištění** (nemocenské, ošetřovné, peněžitá pomoc v mateřství, vyrovnávací příspěvek v těhotenství a mateřství) představovaly celkem **16,8 mld. Kč**, tj. 76,8 % rozpočtu po změnách, při plnění na stejné úrovni leden-září roku 2010 (meziročním navýšením o 0,1 %, tj. o 23,3 mil. Kč), když ještě počátkem roku 2011 docházelo k úhradě nároku na nemocenské za legislativních podmínek roku 2010. Schválený rozpočet dávek nemocenského pojištění na rok 2011 je stanoven ve výši 21,9 mld. Kč, tj. o 7,8 % (o 1,9 mld. Kč) méně proti schválenému rozpočtu

⁵ zákon č. 347/2010 Sb. byl na návrh vlády projednán a schválen Poslaneckou sněmovnou Parlamentu ve stavu legislativní nouze, po schválení Senátem a po podpisu prezidentem republiky vstoupil v platnost s účinností od 1.1.2011. Na návrh opozičních poslanců byl 14.3.2011 způsob projednávání a tím i platnost tohoto zákona řešen Ústavním soudem s verdiktem, že přijatá opatření zůstanou v platnosti do 31.12.2011 a zákon musí do tohoto data být projednán běžnou legislativní cestou

⁶ dávky nemocenského pojištění, výdaje na zvláštní sociální dávky příslušníků ozbrojených sil při skončení služebního poměru, dávky pomoci v hmotné nouzi poskytované Ministerstvem obrany občanům žijícím na území vojenských újezdů, příspěvek na péči pro občany žijící v zahraničí, vyrovnání důchodů se Slovenskem a další drobné dávky

roku 2010 a o 4,6 % (o 1,1 mld. Kč) méně proti skutečnosti 2010; zde se projevila změna daná zákonem č. 347/2010 Sb., resp. změna zákona č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, ve znění pozdějších předpisů, podle které mj. nárok na nemocenské vzniká až od 22. kalendářního dne dočasné pracovní neschopnosti⁷ (v roce 2010 to bylo od 15. dne). Předpoklad překročení rozpočtu dávek nemocenského pojištění k 31.12.2011 činí 1,1 mld. Kč.

Dávky státní sociální podpory (přídavek na dítě, sociální příplatek, příspěvek na bydlení, rodičovský příspěvek, dávky pěstounské péče, porodné, pohřebné) byly čerpány v celkové výši **27,3 mld. Kč**, tj. 71,4 % rozpočtu při meziročním poklesu o 11,4 % (o 3,5 mld. Kč). Ve schváleném rozpočtu jsou tyto dávky zahrnuty ve výši 38,3 mld. Kč, tj. 92,0 % schváleného rozpočtu roku 2010 (o 3,3 mld. Kč méně), proti skutečnosti 2010 jsou plánované výdaje nižší o 6,4 % (o 2,6 mld. Kč). Meziroční snížení rozpočtu a jeho čerpání je ovlivněno změnou zákona č. 117/1995, ve znění pozdějších předpisů (zákonem č. 347/2010 Sb.) a je dáno mj. zrušením sociálního příplatku s výjimkou vybraných osob se zdravotním postižením, zúžením nároku na porodné (13 000 Kč pro osoby, kterým se narodilo první živé dítě, jestliže žijí v rodinách s příjmem do 2,4-násobku životního minima rodiny; 19 500 Kč při narození prvního dítěte při vícečetném porodu) a sjednocením výše rodičovského příspěvku na 216 tis. Kč ve dvouleté a čtyřleté variantě čerpání. Řada dávek státní sociální podpory je stanovena v absolutních částkách bez přímé vazby na životní minimum (rodičovský příspěvek, porodné, pohřebné) a neprobíhají jejich automatické valorizace. Životní minimum se využívá při zjišťování nároku zejména na dávku přídavek na dítě a může být navýšeno podle zákona č. 110/2006 Sb., o životním a existenčním minimu, nařízením vlády. Ke konci roku 2011 se předpokládá úspora výdajů na dávky státní sociální podpory proti schválenému rozpočtu ve výši cca 2,1 mld. Kč.

Podpory v nezaměstnanosti byly vyplaceny v částce téměř **8,4 mld. Kč**, tj. 58,5 % rozpočtu při meziročním poklesu o 21,5 % (o 2,3 mld. Kč). Výše výdajů na podpory v nezaměstnanosti závisí na celkové míře nezaměstnanosti a na jejím vývoji v souvislosti s hospodářským stavem země. Schválený státní rozpočet stanoví výdaje na tuto dávku pro rok 2011 ve stejné výši jako ve schváleném rozpočtu na rok 2010, tj. 14,3 mld. Kč; proti skutečným výdajům v roce 2010 je však o 7,1 % nižší (o 935,2 mil. Kč). Zákon č. 347/2010 Sb. změnil zákon č. 435/2004 Sb., o zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů, když vyloučil souběh pobírání podpory v nezaměstnanosti a výkonu tzv. nekolidujícího zaměstnání, snížil procentní sazbu podpory v nezaměstnanosti na 45 % průměrného měsíčního čistého výdělku nebo vyměřovacího základu těm uchazečům, kteří předchozí zaměstnání ukončili sami nebo dohodou se zaměstnavatelem (s výjimkami danými v zákoníku práce), zpřísnil podmínky v poskytování podpory v nezaměstnanosti, resp. posunutí počátku jejího vyplácení o dobu, po kterou uchazeči o zaměstnání přísluší zákonné odstupné, odbytné nebo odchodné, zavedl překlenovací příspěvek pro osoby, které se rozhodnou řešit svou nezaměstnanost zahájením samostatné výdělečné činnosti, rozšířil důvody pro odejmutí povolení ke zprostředkování zaměstnání, atd. K 31.12.2011 se odhaduje úspora u výdajů na podpory v nezaměstnanosti proti schválenému rozpočtu ve výši cca 3,6 mld. Kč.

⁷ podle § 192 až 194 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, ve znění pozdějších předpisů, má zaměstnavatel povinnost zabezpečit své zaměstnance v období prvních 21 kalendářních dnů jejich dočasné pracovní neschopnosti náhradou mzdy nebo platu s tím, že tato náhrada nepřísluší za první tři dny dočasné pracovní neschopnosti

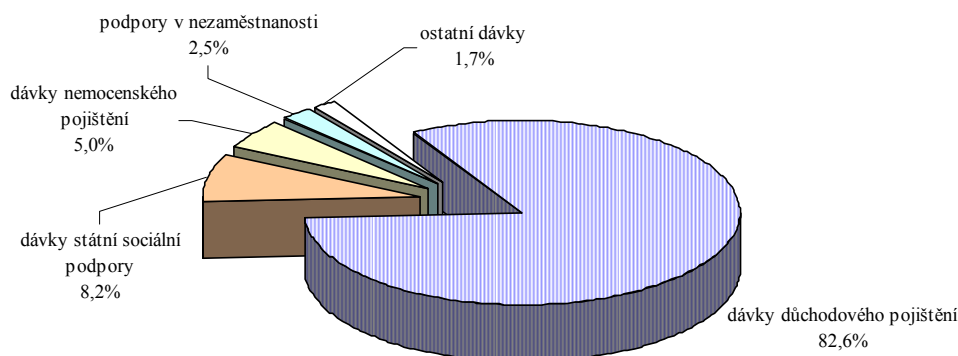
Tabulka č. 5: Vývoj nezaměstnanosti

	září 2006	září 2007	září 2008	září 2009	září 2010	prosinec 2010	leden 2011	únor 2011	březen 2011	duben 2011	květen 2011	červen 2011	červenec 2011	srpen 2011	září 2011
míra nezaměstnanosti v %	8,8	7,3	5,6	7,7	9,7	9,6	9,7	9,6	9,2	8,6	8,2	8,1	8,2	8,2	8,0
nezaměstnanost v tis. osob	5 14,8	430,5	336,3	448,9	572,8	539,1	571,9	566,9	547,8	513,8	490,0	478,8	485,6	481,5	475,1
volná pracovní místa v tis.	70,5	107,7	151,3	55,4	33,1	30,8	31,4	32,2	33,9	36,1	37,6	38,4	38,9	40,8	39,8

Pramen: MPSV

Míra registrované nezaměstnanosti k 30.9.2011 vypočtená z dosažitelných uchazečů o zaměstnání činila **8,0 %**, počet evidovaných nezaměstnaných dosáhl 475,1 tis. osob a počet volných pracovních míst 39,8 tis. Vyšší míra nezaměstnanosti než republikový průměr byla zaznamenána v 43 okresech - nejvyšší v okresech Most 15,7 %, Bruntál 14,2 %, Děčín 13,2 %, Karviná 13,0 %, Jeseník 12,9 %, Hodonín a Ústí nad Labem po 12,8 %, Chomutov 12,7 %, atd. Nejnižší míra nezaměstnanosti byla dosažena v okresech Praha-východ 3,4 %, Praha a Praha-západ po 4,0 %, Prachatice 4,6 %, Mladá Boleslav 4,7 %, Benešov 4,9 %, Rychnov nad Kněžnou 5,0 %, Pelhřimov 5,2 %, atd.

Graf č. 8: Sociální dávky v 1. až 3. čtvrtletí 2011

Prostředky na **dávky vyplácené obyvatelstvu obcemi** pověřenými výkonem státní správy jsou rozpočtovány a územním rozpočtům převáděny kapitolou Ministerstvo práce a sociálních věcí. Jedná se o dávky pomoci v hmotné nouzi (příspěvek na živobytí, doplatek na bydlení, mimořádná okamžitá pomoc), dávky pro osoby se zdravotním postižením a příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách. Celkem bylo převedeno téměř **19,1 mld. Kč**, tj. 76,6 % rozpočtu, při meziročním poklesu o 2,8 % (o 540,6 mil. Kč). Z celku **dávky pomoci v hmotné nouzi a dávky pro osoby se zdravotním postižením** dosáhly **5,4 mld. Kč**, tj. 75,5 % rozpočtu, při meziročním růstu o 14,4 % (o 674,7 mil. Kč) a **příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách** činil téměř **13,7 mld. Kč**, tj. 77,1 % rozpočtu, při meziročním poklesu o 8,1 % (o 1,2 mld. Kč). Na rok 2011 jsou uvedené dávky rozpočtovány v celkové výši 24,9 mld. Kč, tj. proti schválenému rozpočtu 2010 o 0,8 % (o 198,2 mil. Kč) více, proti skutečnosti 2010 pak o 3,2 % méně (o 826,6 mil. Kč), když je na jednu stranu zohledněno možné zvýšení výdajů na dávky pomoci v hmotné nouzi vzhledem k přijatým omezením v systému dávek státní sociální podpory, na druhou stranu pokles výdajů na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách v souvislosti s jeho snížením z 2 000 Kč na 800 Kč měsíčně osobám starším 18 let v I. stupni závislosti (zákon č. 347/2010 Sb.). K 31.12.2011 se odhaduje překročení rozpočtu výdajů na příspěvek na péči podle zákona o sociálních službách ve výši cca 0,4 mld. Kč.

Platba státu na zdravotní pojištění za zákonem vybrané skupiny obyvatel (tzv. státní pojištění), byla uhrazena ve výši **39,6 mld. Kč**, tj. 74,8 % rozpočtu, a byla na úrovni období leden-září 2010 (meziročním zvýšení o 0,04 %, tj. o 15,6 mil. Kč). Státní rozpočet ve výši

53,0 mld. Kč předpokládá meziroční nárůst této platby za tzv. státní pojištěnce o 1,7 % (o 898,0 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, proti skutečnosti 2010 pak o 0,6 % (o 297,7 mil. Kč). Jeho stanovení vychází z odhadu nepatrného růstu počtu dotčených osob; vzhledem k tomu, že vláda nezvýšila nařízením vlády vyměřovací základ pro tuto platbu, tento zůstává v roce 2011 stejný jako v roce 2010 ve výši 5 355 Kč, zrovna tak jako z něj odvozená platba státu za osobu a měsíc v částce 723 Kč. Odhad úspory platby za státní pojištěnce k 31.12.2011 proti schválenému rozpočtu činí cca 0,3 mld. Kč.

Výdaje na ochranu zaměstnanců při platební neschopnosti zaměstnavatele poskytované podle zákona č. 118/2000 Sb., ve znění pozdějších předpisů, dosáhly v 1. až 3. čtvrtletí 2011 celkem **311,1 mil. Kč**, tj. 44,4 % rozpočtu; meziročně se tyto výdaje snížily o 16,1 % (o 59,8 mil. Kč). Ve státním rozpočtu na rok 2011 jsou schváleny v částce 700,0 mil. Kč, tj. o 35,7 % (o 184,0 mil. Kč) více než stanovil schválený rozpočet na rok 2010 a o 40,6 % (o 202,2 mil. Kč) více než bylo v roce 2010 čerpáno. Ke konci roku 2011 se předpokládá úspora proti rozpočtu ve výši 100,0 mil. Kč.

Příspěvky zaměstnavatelům zaměstnávajícím více než 50 % osob se zdravotním postižením z celkového počtu svých zaměstnanců byly vyplaceny na částečnou kompenzaci nákladů souvisejících s jejich zaměstnáváním v částce **2,4 mld. Kč**, tj. 91,9 % rozpočtu při meziročním růstu o 20,7 % (o 409,1 mil. Kč). Schválený rozpočet těchto výdajů je o 4,0 % (o 100,0 mil. Kč) vyšší než schválený rozpočet roku 2010, proti skutečnému čerpání v roce 2010 je naopak nižší o 4,1 % (o 172,3 mil. Kč). Odhad překročení výdajů na tuto podporu zaměstnávání osob se zdravotním postižením k 31.12.2011 činí cca 0,6 mld. Kč.

Státní příspěvek na penzijní připojištění vyplácí Ministerstvo financí penzijním fondům na základě jejich žádosti podle § 30 zákona č. 42/1994 Sb., o penzijním připojištění se státním příspěvkem, ve znění pozdějších předpisů, pro účastníky, kterým tento příspěvek náleží podle § 29 tohoto zákona. V období leden až září 2011 bylo na tento příspěvek ze státního rozpočtu čerpáno **4,2 mld. Kč**, tj. 68,6 % rozpočtu, při meziročním růstu o 2,3 % (o 92,5 mil. Kč). Schválený státní rozpočet výdajů na tento příspěvek 6,1 mld. Kč počítá s poklesem těchto výdajů o 6,1 % (o 400 mil. Kč) proti rozpočtu roku 2010, proti skutečnosti roku 2010 pak s navýšením o 11,4 % (o 626,1 mil. Kč). Úspora výdajů k 31.12.2011 se očekává ve výši cca 0,5 mld. Kč.

Ministerstvo financí na základě žádostí stavebních spořitelů o **státní podporu stavebního spoření** za rok 2010 předložených do 20.2.2011 vyplatilo v zákonné lhůtě dne 20.4.2011 zálohy státní podpory za rok 2010, na které účastníkům vznikl nárok, ve výši 5 247,2 mil. Kč - tyto zálohy byly sníženy 50% srážkovou daní zavedenou zákonem č. 348/2010 Sb.⁸. Ústavní soud ČR nálezem Pl. ÚS 53/10 z 19.4.2011 zrušil ustanovení čl. III bodu 1 v části, kterou se stanovuje nové znění § 4 odst. 1 písm. s) zákona č. 586/1992, o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů a čl. III bodu 2, 3 a 4 zákona č. 348/2010 Sb. a to ke dni vyhlášení nálezu ve Sbírce zákonů 6.5.2011 pod č. 119/2011Sb. V návaznosti na uvedené rozhodnutí Ústavního soudu ČR zaslalo Ministerstvo financí na účty stavebních spořitelů dne 9.5.2011 zálohy státní podpory stavebního spoření ve výši vypočtené srážkové daně - 5 246,2 mil. Kč. Ke konci září 2011 **bylo vyplaceno celkem 10,5 mld. Kč**, tj. 80,4 % rozpočtu. Meziroční pokles o 6,5 % (o 1,3 mld. Kč) souvisel zejména s dalším snižováním podílu smluv o stavebním spoření uzavřených podle právní úpravy platné do 31.12.2003 s maximální roční státní podporou 4 500 Kč.

⁸ Zákon 348/2010 Sb., kterým se mění zákon č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona ČNR č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona ČNR č. 35/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů.

Výdaje státu na **aktivní politiku zaměstnanosti**⁹ činily **2,9 mld. Kč**, tj. 45,8 rozpočtu při meziročním snížení o 35,7 % (o 1,6 mld. Kč). Schválený rozpočet 6,3 mld. Kč (vč. prostředků z rozpočtu EU) předpokládá meziroční pokles výdajů o 13,9 % (o 1,0 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010 a růst o 2,2 % (o 133,3 mil. Kč) proti skutečnosti 2010. I přes nižší plnění rozpočtu v prvních třech čtvrtletích roku 2011 se předpokládá překročení rozpočtu cca o 0,3 mld. Kč.

Nízké čerpání výdajů na **platy, ostatní platby za provedenou práci a povinné pojistné placené zaměstnavatelem** ve výši 64,4 % rozpočtu (57,9 mld. Kč) je obvyklé a souvisí s měsíčním posunem v účtování (ve stejném období předchozího roku to bylo 64,0 % rozpočtu). Meziročně tyto výdaje klesly o 8,9 %, tj. o 5,6 mld. Kč.

Neinvestiční transfery příspěvkovým a podobným organizacím (bez transferů veřejným výzkumným institucím a cizím příspěvkovým organizacím) byly uvolněny ve výši **33,4 mld. Kč**, tj. 60,5 % rozpočtu po změnách. Meziročně se tyto výdaje snížily o 2,1 % (o 732,2 mil. Kč). Schválený rozpočet neinvestičních transferů příspěvkovým a podobným organizacím celkem (52,8 mld. Kč) počítá s meziročním růstem výdajů o 5,0 % (o 2,5 mld. Kč) proti schválenému rozpočtu roku 2010, proti skutečnosti roku 2010 je však nižší o 7,7 % (o 4,4 mld. Kč).

V 1. až 3. čtvrtletí 2011 bylo **státním fondům** převedeno celkem **8,0 mld. Kč neinvestičních prostředků**, tj. 19,9 % rozpočtu po změnách, při meziročním poklesu o 45,0 % (o 6,6 mld. Kč) - vyšší čerpání se předpokládá ke konci roku 2011. Ve schváleném státním rozpočtu na rok 2011 jsou tyto transfery zahrnuty v částce 42,6 mld. Kč, když se mají zvýšit jak proti schválenému rozpočtu roku 2010, tak proti skutečnosti roku 2010 o 15,4 % (o 5,7 mld. Kč).

V rámci běžných výdajů státního rozpočtu bylo **veřejným rozpočtům územní úrovně** převedeno **113,8 mld. Kč** neinvestičních prostředků, tj. 86,9 % rozpočtu po změnách, při meziročním navýšení o 1,0 % (o 1,2 mld. Kč); vyšší čerpání souviselo, tak jako v roce 2010, s převodem zálohy na přímé náklady škol zřizovaných kraji a obcemi na 4. čtvrtletí 2011 ve výši 18,1 mld. Kč kapitolou Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy. Schválený rozpočet neinvestičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně 126,2 mld. Kč předpokládá meziroční pokles výdajů o 0,3 % (o 443,7 mil. Kč) proti schválenému rozpočtu 2010 a o 4,7 % (o 6,2 mld. Kč) proti skutečnosti 2010.

Odvody vlastních zdrojů Evropských společenství do rozpočtu Evropské unie dosáhly ke konci září 2011 celkem **23,8 mld. Kč**, tj. 67,6 % rozpočtu a o 0,4 % (o 104,5 mil. Kč) méně než v 1. až 3. čtvrtletí 2010. Z celku odvod podle daně z přidané hodnoty, vč. korekcí, dosáhl 3,7 mld. Kč a odvod podle hrubého národního produktu 20,1 mld. Kč. Tyto výdaje jsou ve státním rozpočtu na rok 2011 vyčleněny v souhrnu částkou 35,3 mld. Kč, tj. o 0,9 % (o 310,0 mil. Kč) více, než stanovil rozpočet v roce 2010 a o 9,1 % (o 2,9 mld. Kč) více než byla skutečnost roku 2010.

Výdaje kapitoly **Státní dluh** (zejména úroky) dosáhly **43,1 mld. Kč**, tj. 59,4 % rozpočtu po změnách, tzn. o 3,6 procentního bodu více než v 1. až 3. čtvrtletí roku 2010. Meziročně se tyto výdaje zvýšily o 20,3 % (o 7,3 mld. Kč). Čerpání v průběhu roku souvisí s úrokovými platbami v návaznosti na platební kalendář střednědobých a dlouhodobých státních dluhopisů.

⁹ Výdaje na rekvalifikaci, veřejně prospěšné práce, účelná pracovní místa, zaměstnanost občanů se změněnou pracovní schopností a ostatní výdaje APZ (např. investiční pobídky, cílené regionální programy, společné programy EU a ČR).

3.2. Kapitálové výdaje

Státní rozpočet na rok 2011 stanovil rozsah **kapitálových výdajů** ve výši **104,5 mld. Kč**, což představuje proti schválenému rozpočtu roku 2010 o 10,8 mld. Kč, tj. o 9,4 % méně, proti skutečnosti dosažené v roce 2010 pak o 25,6 mld. Kč, tj. o 19,7 % méně. K meziročnímu poklesu těchto výdajů došlo zejména z důvodu ukončování investičních akcí a přijetí úsporných opatření. Výdaje státního rozpočtu **na financování programů** jsou stanoveny v celkové výši **46,4 mld. Kč**, tj. proti schváleného rozpočtu na rok 2010 o 7,7 mld. Kč, resp. o 16,6 % nižší. Do výdajů roku 2011 je zahrnuta i část transferů poskytnutých na financování programů z fondů Evropské unie v celkové výši 20,5 mld. Kč, proti roku 2010 o 1,2 mld. Kč, resp. o 5,7 % nižší, a transferů poskytovaných z finančních mechanismů v celkové výši 63 mil. Kč.

Rozpočet vychází z výdajů na programy vedených v informačním systému programového financování tak, jak byly jednotlivými resorty zpracovány ve vazbě na oznámená „směrná čísla“ kapitol. Ve státním rozpočtu jsou jednotlivé programy rozlišeny počátečním číslem podle data jejich zařazení do programového financování a to tak, že programy začínající číslem 3 byly zahájeny do konce roku 2000, programy začínající číslem 2 byly zahájeny v rozmezí let 2001-2007 a programy začínající číslem 1 jsou programy zahajované od roku 2007 s tím, že dochází k částečnému překrývání s programy začínajícími číslem 2. V informačním systému programového financování ISPROFIN EDS/SMVS jsou Ministerstvem financí sledovány věcné, časové a finanční parametry akcí (projektů) zabezpečujících cíle jednotlivých programů.

Ve státním rozpočtu na rok 2011 je programové financování reprezentováno jedním průřezovým závazným ukazatelem („Výdaje vedené v informačním systému programového financování celkem“), kromě kapitoly Všeobecná pokladní správa, u níž jsou tyto výdaje zařazeny na specifickém závazném ukazateli. V souvislosti s transformací programového financování byla změněna struktura členění těchto výdajů s tím, že akce v jednotlivých programech jsou rozděleny podle typu na výdaje vedené v EDS (evidenční dotační systém) a v SMVS (správa majetku ve vlastnictví státu) a zároveň jsou jednotlivé programy členěny na krátkodobé akce, střednědobé a střednědobé dokončované akce a dlouhodobé a dlouhodobé dokončované akce. Z celkových výdajů na programové financování ve výši 46,4 mld. Kč připadá na výdaje v EDS 21,4 mld. Kč a v SMVS 25,0 mld. Kč.

V roce 2011 lze očekávat změny přístupu resortů k reprodukci majetku ve vlastnictví státu, a to směrem k její neinvestiční části, tj. od pořizování nového majetku ke kvalitnější péči o jeho stav a hospodárnějšímu přístupu k pořizování nových investic vzhledem k nižším objemům výdajů.

Z druhového hlediska jsou kapitálové výdaje rozpočtovány nejvíce jako investiční transfery veřejným rozpočtům ústřední úrovně (SFDI – 28,1 mld. Kč), transfery příspěvkovým organizacím (11,6 mld. Kč), pořízení dlouhodobého hmotného majetku (9,6 mld. Kč), podnikatelským subjektům (4,8 mld. Kč), transfery územním rozpočtům (31,0 mld. Kč) apod.

Z celkové částky 104,5 mld. Kč rozpočtovaných kapitálových výdajů **nejvíce prostředků připadá na Ministerstvo dopravy** (30,9 mld. Kč, tj. 30 % všech kapitálových výdajů státního rozpočtu), Ministerstvo pro místní rozvoj (26,8 mld. Kč), Ministerstvo životního prostředí (13,8 mld. Kč), Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy (8,3 mld. Kč), Ministerstvo obrany (5,3 mld. Kč), na kapitolu Státní dluh (5,2 mld. Kč), Ministerstvo vnitra (2,4 mld. Kč), Ministerstvo zemědělství (1,6 mld. Kč), Ministerstvo zdravotnictví (1,6 mld. Kč), na kapitolu Operace státních finančních aktiv (1,5 mld. Kč), Ministerstvo práce a sociálních věcí (1,3 mld. Kč), Ministerstvo kultury (1,2 mld. Kč) apod.

K meziročnímu poklesu rozpočtovaných kapitálových výdajů došlo především u Ministerstva dopravy, u kapitoly Státní dluh a u Ministerstva vnitra, nárůst byl zaznamenán zejména u Ministerstva pro místní rozvoj, Ministerstva obrany a Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy.

Z uvedené celkové rozpočtované částky 46,4 mld. Kč určené na financování programů připadá největší část na státní rozpočet, resp. rozpočet kapitol správců programů (25,8 mld. Kč, tj. 55,6 %), část na zdroje z Fondu soudržnosti EU (13,0 mld. Kč), ze strukturálních fondů EU (7,5 mld. Kč), resp. na zdroje z Finančního mechanismu EHP/Norsko (63 mil. Kč).

Na kapitálových výdajích se významnou měrou podílejí i výdaje na transfery na projekty **financované z úvěrů od mezinárodních finančních institucí, konkrétně od Evropské investiční banky**. Úvěry přijaté Českou republikou od této banky jsou rozpočtovány v kapitole Státní dluh a jejich čerpání v roce 2011 se očekává v celkové výši **5,5 mld. Kč** (vč. 0,3 mld. Kč souvisejících běžných výdajů). Tyto prostředky jsou určeny **pro Ministerstvo dopravy** – celkem ve výši 3,0 mld. Kč, přičemž tato částka je určena výdaji na rámcový úvěr od EIB na Operační program doprava, a **pro Ministerstvo zemědělství** – v celkové výši 2,5 mld. Kč - na program prevence před povodněmi II (1,7 mld. Kč), na výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací (0,4 mld. Kč) a na podporu obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavbu vodních nádrží (0,4 mld. Kč).

Schválený rozpočet kapitálových výdajů byl v průběhu 1. pololetí 2011 rozpočtovými opatřeními zvýšen celkem o 15,0 mld. Kč na 119,5 mld. Kč (úpravy rozpočtu za 3. čtvrtletí budou známy později). Nejvíce byl rozpočet kapitálových výdajů zvýšen u Ministerstva průmyslu a obchodu – o 6,5 mld. Kč, u Ministerstva zemědělství – o 4,6 mld. Kč, u Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy – o 3,6 mld. Kč, u Ministerstva pro místní rozvoj – o 1,7 mld. Kč, u Ministerstva financí – o 726 mil. Kč, u Ministerstva zdravotnictví – též o 726 mil. Kč a u Ministerstva vnitra – o 148 mil. Kč. Kapitálové výdaje byly v průběhu pololetí navyšovány např. na základě splněných předpokladů daných § 24 odst. 4 rozpočtových pravidel, kdy výdaje byly zvyšovány při souvztažném zvýšení příjmů kapitol v návaznosti na zajištění financování programů spolufinancovaných z rozpočtu Evropské unie, resp. též přesuny z běžných výdajů do investičních výdajů kapitol. U Ministerstva průmyslu a obchodu šlo především o navýšení investičních prostředků ve prospěch transferů podnikatelským subjektům a příspěvkovým organizacím na podporu podnikání a inovací a na výzkum a vývoj v oblasti průmyslu. Ministerstvu zemědělství byly zvýšeny rozpočtované prostředky především ve prospěch Státního zemědělského intervenčního fondu, obcí, podnikatelských subjektů a příspěvkových organizací. Část prostředků byla převedena z kapitoly Státní dluh s určením na splátky úvěrů poskytnutých na program prevence před povodněmi II, na výstavbu a obnovu infrastruktury vodovodů a kanalizací a na podporu obnovy, odbahnění a rekonstrukce rybníků a výstavbu vodních nádrží, a též z kapitoly Operace státních finančních aktiv na pozemkové úpravy a programy protipovodňových opatření spolufinancovaných z výnosů privatizovaného majetku, na programy vyvolané zánikem věcných břemen na restituovaném majetku apod. U Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy došlo k navýšení prostředků ve prospěch vysokých škol především na obnovu a rozvoj materiálně technické základny veřejných vysokých škol včetně podpory výzkumu, vývoje a inovací na vysokých školách, a dále prostředků zřízeným školským příspěvkovým, neziskovým a podobným organizacím. U Ministerstva pro místní rozvoj (které je zprostředkovatelem finančních toků z rozpočtu Evropské unie) šlo především o navýšení investičních transferů veřejným rozpočtům územní úrovně, přičemž převážná část navýšení se týkala transferů obcím v oblasti financování územního rozvoje, komunálních služeb a bydlení v rámci prioritních os regionálních operačních programů. Zvýšen byl též rozpočet investičních transferů neziskovým organizacím a podnikatelským subjektům.

Největší snížení schváleného rozpočtu kapitálových výdajů - o 1,1 mld. Kč - bylo realizováno u Ministerstva životního prostředí a týkalo se „ostatních kapitálových výdajů jinde nezařazených“ v rámci ochrany životního prostředí. Snížení u kapitoly Státní dluh o 1,0 mld. Kč souviselo především s již zmíněnými transfery prostředků jiným kapitolám s účelovým určením na projekty financované z úvěrů od zahraničních finančních institucí. Snížení u kapitoly Operace státních finančních aktiv ve výši 712 mil. Kč se týkalo především transferů Ministerstvu zemědělství na programy protipovodňových opatření a odstraňování povodňových škod, na pozemkové úpravy, na podporu konkurenceschopnosti agrárně-průmyslového komplexu apod. U ostatních kapitol bylo snížení investičních výdajů realizováno v menším rozsahu.

Čerpání kapitálových výdajů ve třech čtvrtletích roku 2011 ve výši **82,1 mld. Kč** představovalo 68,7 % rozpočtu a bylo tak pod úrovní alikvoty rozpočtované hodnoty o 7,5 mld. Kč. Nejvíce investičních prostředků bylo poskytnuto Státnímu fondu dopravní infrastruktury (25,1 mld. Kč) a na předfinancování programů spolufinancovaných Evropskou unií ze státního rozpočtu (17,5 mld. Kč). Meziročně byly kapitálové výdaje o 9,3 mld. Kč, tj. o 10,2 % nižší než ve stejném období roku 2010.

Na projekty financované z úvěrů od Evropské investiční banky v rozpočtované výši 5,5 mld. Kč bylo z kapitoly Státní dluh v 1. až 3. čtvrtletí 2011 převedeno 3,9 mld. Kč, přičemž tyto prostředky byly rozpočtovými opatřeními transferovány Ministerstvu zemědělství a Ministerstvu dopravy. Z toho částka 1,6 mld. Kč představovala prostředky na výstavbu a obnovu vodovodů a kanalizací, 1,4 mld. Kč se týkalo kofinancování projektů v rámci Operačního programu Doprava a 961 mil. Kč bylo určeno na programy protipovodňových opatření.

Podrobnější plnění běžných a kapitálových výdajů za 1. až 3. čtvrtletí 2011 bude známo po zpracování finančních výkazů kapitol státního rozpočtu (tj. koncem měsíce října).